

Nepodpisani ne dopisi ne tiskaju.
Prijedlozani se pismi tiskaju po d
svakim redakcijom. Ostatki od 2 redak
cijskih stoga 60.00. ili u slučaju otopovanja
na porodice se upravom. Novci se
tijekom poštarskom naputnicom (za
segne postale) na administraciju
"Naše Sloga". Ima, prešimo i naj
bitniji pošta valja točno osuditi.

Komisija nadodje na vremenu,
nekto to javi odgovornosti u otv
renim pismu, za koje se ne plaća
potisnik, ako se izvana napiše:
"Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rastu male stvari, a nasloga sve pokvarit". Nar. Pou.

Istarska vinarska zadruga.

Pod tim naslovom ustrojila se netom u gradu Puli a za svu zapadnu stranu Istre, osobito za puljski i posrečki politički kotar, vinarsku zadrugu, koju je bez dvojbe s nama zajedno pozdravio sač puk Istre najživahnjim zadovoljstvom.

Hrvatsko-slovenskoj stranci Istre predbacuje se često s protivničke strane, da odviše politizira, da leti za nezavednim idealima, da gradi kule po zraku i koješta drugo, a da se nimalo ne brine za praktična pitanja, napose za pitanja o narodnom gospodarstvu, kako bi narod došao do jistine novice, da ga uloži u razna obrtno-gospodarska poduzetja ili da se rieši krvopije lihvara.

Budimo iskreni, pak priznajmo, da se je našao ovdje ondje i po koji naš stariji rodoljub, koji misli, da će se naš puk oslobođiti robstva prije i brže, rabeć umno i spretno lopatu i motiku, nego li boreć se nepristance za najprijetljivija ljudska prava.

Nu čovjek ne živi od same kruha — kaže sv. pismo — nego i od rieči božje, Latinska poslovica kaže: "ora et labora" (moli se i radi), a mi dodatajemo tomu: "uči i bori se za svoja prava" Srednji put je obično najkraci i najnarančiji, pak nam se valja i ovom zgodom njega držati. Ne le-tjeti previšoko, ali niti ne puzati vazdu po zemlji.

U početku narodne borbe bilo nam je stojati, kano i vojniku, nepristance sa oružjem u ruci. Pošto se je narod ponešto osvijestio, i po koju narodnu stečevinu izvoštio, valja nam misliti, kako da ga i gospodarstveno pridigne. U tu svrhu rade marljivo nekoje naše gospodarske zadruge. Da dođe mali obrtnik, trgovac i seljak do zajma sa poštenim interesom, ustrojili naši rodoljubi u Puli posuđilnicu i štedionicu sa neznatnim dodušem kapitalom, ali sa velikim uspjehom. U kratkom roku njezina obstanka imade ona već sada preko 200.000 for. prometa. Tim novcem barata naši siromašni puk. S njim se je jur mnogoga izbavilo od prosjačke police i mnogu suzu obrisalo. Naša sirotinja neće zaista nikada zaboraviti narodnih dobrotvora, osnivača i upravitelja tog blagotornog poduzetja.

Nastojanjem poznatog slovenskog rodoljuba priskočila je i prazka banca "Slavija" našemu puku u pomoć. Ona je odlučila najprije 200.000 for. zajma na zemljurni posjed za istarske Slavene, a pripravna je dati i milijun forinji dalnjeg zajma. Tim novcem mora se naš prezaduženi seljak u nekojih kotarima Istre oslobođiti nesnosnog jarma talijanskih glavnjača i posjednika. On je do sada plaćao u gotovom ogromne interese, ne računajući amo druge debele interese u naravi, u obilatih darovih, pak može uza sve to često puta dug narasao do nečuvene visine.

Zajmom od banke "Slavije" moći će naš seljak izplatiti talijansku

gospodu i bezdužnog lihvara, a banki vraćati malo po malo kapital i interese takozvanom amortizacijom. Tko može dakle svojim posjedom zajamiti, taj dolazi i do zajma il posude sa umjerjenim interesom.

Tim promicalom narodnog na-predka i blagostanja dolazi eto u po-moć i novoustrojena istarska vinarska zadruga.

Naš vinogradar u zapadnoj Istri, osobito na Porečini i Puljescini nije pripravlja do novijeg doba sam vino; već samo što god za domaću potrebu ili što mu ne bijaše od lihvara još na traju zaplijenio. Svoje grožđje odvezeo bi u grad vjerovniku ili merkantu (trgovcu), koji bi ga izmjerio po svoju, upisao mjeru ili težu u svoje knjige — opet po svoju, a seljak bi rekao, to će ti uzeti na račun duga po cieni, kakova u mjestu zavljada. Seljak tužan objesio bi glavu, okrenuo voz, pak hajdi kući i neznajuće pravo, koliko je gospodin grožđja izručio, uz koju cienu, niti koliko je duga odplatio.

Vinarska zadruga morati će da i tomu zlu doskoči. Njoj će biti svrha ne samo da poduci vinogradara, kako mu valja vina priredjivati umno, već poglavito, da ga od seljaka-vinogradora za pristojnu cienu odkupi, da ne bude, kao i do sada, prisiljen dati svoje grožđje ili vino gospodinu u gradu u bezcijenu.

Nisu nam poznata dodušne pravila vinarske zadruge, ali toliko znamo pod izvestno, da nije ustrojeno za to, da guli i dere seljaka, već da mu u svakom slučaju pomogne. Znamo dapaće i to, da imade u pravilih paragraf, koji govori o tom, da će se dio čistog dobitka upotrijebiti u narodne dobro-torne svrhe.

Takovu zadrugu trebali smo kao ozebno sunca i gladan kruha, pa ju takodje iz puna srca pozdravljamo u najboljoj nadi, da će ju blagosloviti i daleko naše potomstvo.

D O P I S I .

Iz Kastva 21. augusta. (Zabava hrvatske čitaonice). Hrvatska čitaonica u Kastvu pružila je juče prilikom lipanj i domoljubnoj zabavi, koju su novine i privatni poslivi već prije razglasili, i koju je razglašala celi dan hrvatska zastava vijajuća se ponosito u vrtu "parodnoga doma". Sve prostorije tega doma bilo su u zabavi uređene, a osobito bila je olažena dvorana. Na zidu pozorišta naslikan je hrvatski grb obuhvatajući dakako i našu Istru. Cjelo pozorište bijaše obnovljeno, a na glavnom zastoru bio je navlakn Osijek-grad, negdje uživo boravili slavni i u srdci Hrvata kada ne aželjili Frankopana. Židove ukratice su krasne elike iz hrvatske povijesti i iz hrvatskoga života. Svojom ukrasom ističu se osobito one Njihovih Veličanstava cesara i kralja i cesarica i kraljice, te zastupnika naroda profesora Vjekoslava Špindića. Obnovljene pozorišne i cilokupna ukrašavanje dvorane je većinom trud gradjana Roberta Vlaha. On je takodje inače najviše doprinio, što je zabava lipju izplašio, pošto je i kod priprava i kod zabave same, i u svem i svadbi isao na ruku onim, koji su zabavu u istini priredili. Nek mu hudo moći će naš seljak izplatiti talijansku

Uz svu vrućinu sabrala se je mnogo občinstva, tako da se je i ovom prilikom ospalo, kolib bi bilo nužno i koristno da se ima prostranju dvoranu. Manjkalo je mnogo osoba i Kastva i Kastavčine kao i nekih drugih mesta, koja kod ovakvih srećanosti nebi nikad smjela manjku. Neću joli navaditi, jer držim da jo u njih još toliko duvatu, da sami duto da se njo mislim i da će to kod budućih zgodih praviti. A bilo jo opet i takovih kojih kod zabave bilo nije moglo biti. Mislim na djecu, kojoj bar ispod 14 godina nešto mješta kod zabave. Ona bi morala spavati u vježder da budu zdravija. Ona zauzimaju prostora drugim, određenim. Ona davaju neprilike i njihovim i drugim. Neću reći da jih bijaše mnogo, ali jih bijaše; i pravimajka i pravi oti uvidi će same, ako dobro promisle, da bi i za nje i za druge, kao i osobito za njihovu djecu bilo kriješno, da njim ova u većer spavaju, da negube noći na njihovu štetu a drugim na nepriliku. Inače, kako rekoh, bilo je mnogo občinstva, imenito mladoga sveta, ženskoga i muškoga. Osobito je zabavu ukrasilo najstarije primorsko pjevačko društvo te Bakra "Sklad". Sedmaset što muševa, a najviše dilih mladića nije žalilo nit truda niti troška. Došli su načinljivim košljanim, tri ure i pol puta, ukraseni svojim društvenim znakom sa lirom i hrvatskom vrpcom, te pokriveni liličkim crvenkaputom. Liepo bilo je gledati jih i milo slušati kad su se na pozorištu po nekoliko put prikazali te nekoliko pjesama zapjevali. Bureno se je svaki put pještao, a oni, nestrukti, su svaki put dodali po koju drugu pjesmu. I zbor kastavčkih pjevača krasio je odjepavao nekoliko pjesama; i on je žeo občenito i udobnijevo povoljan. Liepo bilo kad bi i ženski ili bar mješoviti pjevački zbor obstojao. Ta hvala Bogu, kako se je svako uvjoriti mogao upravo kod ove zabave, imao neipi broj naših krasnih gospodjica, a i glasici su njim svonki, kako se je moglo osvjeđoditi među pojedincima plesova, kad su šećen dvoranom koju zajedno s muškicima zapjevali. Prikazanje Preradovićeve "Bratčice" duboko je dirnulo sve prisutne. Dvojica mladića prikazatelja, obuđena u prostonarodno odjelo, dutili su što su prikazivali, i svoje čudežno vještvo izravljali. U koliko se sjedamo bila su "Bratčice" već pred kakvih dvadeset godina u čitaonici prikazivana. Onda je na svrsi, kad su se brada grilla, došla na pozornicu prerano preminali i nezaboravna gospodica kasnije gospodica; došla je kao angelo mala, kao duh koji se raduje nad pomirivom braću, to izreklo rječi, koje njoj je za taj moment metnuto u usta plesnik. Držim da je to sada manjkalo. Inače bilo je prikazanje čuvatveno i za svih strana odobravano. Tako se je odobravalo i pušnjadićem djakom. Svi su svoje uloge odigrali kako valja. Vredna braća Ribićevi u pratioj glasoviru po čestitom M. Grosmannu odigrali su na guslach kliču daskli narodnih pjesama, a miđuđi brat, može se reći virtuso, zajedno sa g. Grosmannom dodušno igraje pjesme. "Gđe je stanak moj". Igrali su divno. Sve bilo je tih. Svakog je nastojao da neizgubi ni jednog glasa. Sve je učinilo to upravo umjetničko igraće. Pošto se je odigrala tombola počelo se je plesati. Za odmora skupili su na manžolu oko naših milih gostova iz Bakra. Tu se je izreklo krasnih zdravica: Hrvatsko, dra. Anti Starčević, zastupnik profesora Špindića, komu se je i htio da se ne zadrži avski dan sklamanje, zastupniku dr. Legionu, Kastvu-gradu, prestatoci svih Hrvata Zagreb, českemu narodu, imenito prijateljim Čehom, i pojmenovanim braću Ridićevim. On je takodje inače najviše doprinio, što je zabava lipju izplašio, pošto je i kod priprava i kod zabave same, i u svem i svadbi isao na ruku onim, koji su to iskređana što iskreneja hvala.

Zajmom od banke "Slavije" moći će naš seljak izplatiti talijansku

lilac svakog devetka na cijelim arkti.

Dopisi se nevršaju ako se i nečete.

Nebilježivani listovi se nepriznaju. Predplatiti a poštarnicom stoji 5 for., za sejake 3 for. za godinu. Razmjerne rate 30. i 15. za pol godine. Izvarene više poštarnice.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalazi se u Via Farseti br. 14.

Zabava je u obće izpala krasno. Naši vriedni mladići nek nam i u buduću takvih užitaka pribere.

Tedasnjem godinu nek se čim marljive uče, nek oplamenuju svoja srca za sve lepo i dobro, nek se pripravljaju na budući rad. O praznicima pak nek ugodno spoje koristnim i za se i za druge.

Bratovčine dobit će i od to svakog učenika svatog u svoje prelomenito svrhe. Neki koji nisu mogli doći k zabavi, a bili su k njoj pozvani, poslali su svoje prinos. I pravo je tako! I ugledali se drugi u njoj! —

Cres, konoem julija. (Izvoran dopis). (Konac). Čuli smo govoriti Lubenikoga župe-upravitelja, da njega upravo gospodovići i kome pomici, ako bude morao kada po noći idu u kojo selo k bolestniku, jer se boji, da će si lako trut skrhati. Taj siromašni puk samo ugađao kako je od svih zapušten. Da bi nam barem načinili komad puta do Valuna, kad neće ved druge. Svaki dan idemo u Valun, a i svaka dva poljama tamо, to je dojvica upravo strati, kad hoda za šivenom, al i čemo, Bog je visoko, a car daleko i tako pomoći od nikuda. Vode pitke ni za lek, nego siromašni narod mora vodu iz lokava piti, za to se njoj ni čudi, da ovaj pak brojno ne napreduje, jer se ujutru duši sa nezdravom vodom, dođim bi mu so moglo labko pomoći, jer se nalazi u selu stara jedna sterna, koju bi se moglo popraviti s nevelikim troškom. Kaže, da imaju vanjoki u Cresu svoga liečnika, al i taj njim korišti liečnik, kada mu se mora svaki put u poljati barku do Valuna na četiri vošta i površi platiti sedam forint, kad god ga se pozove, a da oklju siromašnu tolik novac. Dakle još se jednom pita, zašto i u kojoj svrhu plaća podočno lubenikčica 120% občinskoga naleta? Neka to već jednom kaže, jer kad se pita kod o. kr. potočnoga ureda, sašto se plaća tolik občinski nalet, tad jednostavno odgovore, ažite piat na občinu. Na svrđetu pak pita, kad će jednom provučuti i naš o. kr. kotarski kapetan creški otok, al ne samo grad Cres; il se možda boji ovih naših krasnih puteva i blagostanja, koje vlada u ovih stranah, ta i ovo je dio njegovog djelokruga, pa nsk se jednom zauzme malo i za vanjski creški podobčine, da i one ako i ne ceste, to barem kakve takve puteve dobiju; ta na pojedinu to nije ništa drugo, nego njegova dužnost. Nek već jednom naredi i creškoj občini, da mora svakoj podobčini javljati, kamo se troši inozemski školski troščina, kamo siromaška, zašto se plaćaju tolik občinski naleti, a tada nek bude siguran kotarski kapetan, da čemo mi biti prvi, koji ćemo ga za njegove zasluge povoljiti, al za sada toga nemožemo učiniti, ako bismo i željeli.

Vrbnik 9.1. agusta 1893. — Tko je prošao u br. 24. "Naše Sloga" dopis iz Vrbnika i u br. 31. isto, dopis iz otoka Krka, dudom se je morao zaduditi i rodit u Vrbnikom gorke susse. Isbilje, tko nebi plakao, rasmatrajući da svećenici, koji bi morali budit u puku narodnu svest i čuvati njegove svesne, direktiljno, zaremaruju glagoljicu, i kumuju za protivnici hrvatskoga?

Nije li istina mili čitaoci "Naše Sloga", da ditajući spomenite dopis, takovo su vam se misli rojile po glavi?

Ja se neću osvrnati na uno što pišu o škola, ostavljajući učiteljicam da brane svoju povredjenu čast; neću govoriti o sađašnjem občinskom glagoljicom i zastupstvu,

pošto je velič. g. dopisnik odučno zahvatio, da se probodi njegov dopis, to iglađe ovaj dopis kao i sjaj i uči i pripisano, te smo ispisali ovo, što se njegove očeve il njegova ureda netiše. Op. uređ.

jer te na meno nespada, a pak u svakoj je obdini dobra i zla; pristnosti ou samo ono, što se onđe piše o ovomjajstvu svedenstvu, i u kratko ču istaknuti moju misao o budućih vodstvenih labinorit. Veli se dačko proti dušobrišničkom svedenstvu, da govoriti večkrat među sobom talijanski. Istina je, da pada još polak potrebe i latinski i količi znade i njemacki. A zašto? Zato, da oni koji, kako naši velo, uši napozaju, naračuju uvič što se govoriti. Jeli to kakvo slo?

Veli se nadalje, da zadano dušobrišničko svedenstvo zanemaruje glagoljicu. U 36 godine moga života, pamtim je u Vrbniku 14 sluhajućih svećenika od tih samo trojice čitala glagoljski sv. misu, svi ostali latinski, sa nisu zato možda svi posjedovali bili dobri otadje? Nisi? Jeli tko ikad posumnjavao o rodoljubnou čuvatu nikad došao uplakanog pok. popa Josip Volarića? Jeli malo za naroda stvar pretrpio pop Niko Butković? U ostalom podpisani mislići će dà glagoljski, ali će misiti kad se bude njenom vidjelo a ne kad to bude zahtijevali dopisnici „Naše Sloga“, da podočito izvješće, da je toliko ohol, da čim se bude više pisalo, tima će se on kašnije odlučiti. Što ćete? čovječansko manje! Neće se pak nijedan naši komu bili ja rekao bio, da će čim dodru novi misiali, glagolski mislići. Zato mislim, da na meno nespadaju ni najmanje ono rjeđi gdje govoriti o zavaravanju puka (koga puka?), biti će možda tomu priviknut gospodin dopisnik. Što se tijekom pohodnosti, no samo se je uzdržala u ovoj župi glagoljica, nego se je dađe odstranila hrvatsina, koja se bila na stotinu glagoljicu umjetala.

Na posljedku kao predsjednik „Hrv. Čitaonica“ u imo svih njegovih članova, proti kojima je naporen dopisnikova neobjedinjena strila odgovaram, da je jedna od glavnih avrha čitaonica materijalno podupirati stanovnicu glasila i da ima ovde više glasila, na koju se predbrojni sami članovi čitaonice nprave; pa da se nije očitito ake službeno ostane koja novina pod pasionicu ili čak norazreza. U ostalom primaju dotočni članovi sa najvećom zahvalnostju lijepe preporuke g. dopisnika, te da barem u budućnosti sa sebe operu ornaljagu sramote, što mi oni sve do sada niti upoznali nisu, revno ide od sada danomice kandidati pasios sa političkih novina i razrezavati beletristične novine. A da gg. piaci gori navedenih dopisa dugo ne mogući i nerazbijaju glave pogadjajući tko je napisao ovaj dopis — kašto sam ja mogao? — evo moje imo, prezime i stariš:

Pop Petar Volarić,
upravitelj župe i dekanata.

Pogled po svetu.

U Trstu, dne 23. agusta 1893.

Austro-Ugarska. Vodja njemačkih liberalaca, zastupnik Plener, govorio je prošlih dana u sjevernoj Českoj u gradu Egeru. Govorio je tako umjereni i trijezno, da toga nisu njegovi prijatelji ni protivnici očekivali. On je obećao služateljstvu, da će njegova stranka podnjeti u carevinskom višeu novi predlog o jezikovnom pitanju. Gledje pitanja o razrustu carevinskoga višea, izjavio je Plener, da to drži nevjerojatnim, ali da se u ostalom njegova stranka ne boji raspusta.

Srbija. Skupština izabrala je iz svoje sredine članove, koji će suditi obtuženim ministrom. Obćenito se drži, da će biti ministri od obtužbe riešeni. Skupština biti će za koji dan zatvorena. Kralj Aleksandar sprotna se, da propuštu nekoje krajeve vojeg kraljestva. Njegova mati, kraljica Natalija bijaće ovih dana u Beču, odakle je oduptovala u Italiju.

Rusija. Viest, da će se sastati car Aleksandar sa njemačkim cesarom u Kodanju, oprovrjava se sa službenim stranicama.

Francuzka. Ovaj par vrće se obćeniti izbori za francuzki parlament. Koliko jo se sada poznato, pobjedila je umjerenica republikanska ili vladina stranka u mnogih novih kotarji. Vladina stranka doći će u novi parlament svakako pojedana. Dosadašnju naprostost između Francuzko i Italije pootkrili su nedavni nemiri radnika u

francuzkom gradiću Aigues-Mortes; gdje bijahu italijanski radnici zlostavljeni, jer da kvara posao francuzkim radnikom.

Italija. Nemiri radnika u Aigues-Mortes dali su Talijanom povodu, da u glavnijih gradovih Italije demonstriraju proti Francuzkoj. U Rimu, Napulju, Milenu, Fiorenzi itd. bijaće neprijateljski demonstracijah proti konzulom ili zastupnikom francuzke re-publike.

Njemačka. Poziv njemačkoga cesara na talijanskoga priespolonskog časnika, da sudjeluje kod velikih vojnih vježba u Metzu, razdražio je francuzku diplomaciju, koja vidi u tom pozivu izaziv njemačkoga cesaara. Priespolonskičnik počiće na te vježbe, a tim će se otvoriti još veći jaz između Francuzke i Italije.

Franina i Jurina

Jur. Kadi va Istrije bi se našu najsljodji roštočko?
Fr. Je, reć, da va Kansanre.
Jur. Ne valja to, almeno do sad nis taga zna.
Fr. Viruj meni, ja stijem svake forze gažeći i sam našu va jenoj, da niki Kansanarac prodaje „najboljki roštoč v butiljach po jakonici oen“. Jur. A kadi je sutija svoje gradije?
Fr. Najbrže na murvi.

Jur. Kako si ti prelumbardal v Riku?
Fr. (bedasto i slobono se smijudi): A lahko ti je moni lumbardat po čivitu š tujini pinesi va žepi.
Jur. Ca dunka niti prijal žimo ša živoje pošli?
Fr. Borme žan, Mene šu pošlali moji dobiti gošpodari za raspićevat, ki je napisali niki „lancio“ va „Našoj Slogi“.

Jur. Kakov blazeni lanoid?
Fr. Ca ti ja žnan. Tar žnas, da ja nišan i u moren bit glava studijana, kada mi oci kapiju. Meni se pari, da to šijor barba žova „jartikul“.

Jur. A ca se ne bi moglo dožnat, ki je to tvój gošpoder?
Fr. Ca toga još neznaš? On ki no gre na marcu po Kaliforniji va lustron klobuku i va žlaktih očalih.

Jur. A ca tu dunka kuntra njemu ca pišali; pa ti si tmo prijal — bi rekli Risan — kako spijun ali ca raspićevat, ki je to pišal?

Fr. Ma povij mi, ca do te reč spijun ali ca; vokol nas žova onega, koga se darzi na karščonju, da je pišun. A ca ţu žova jarcas, ali kako bi rekli moj ţijor barba „beko“. A ja ţada no darsin nikogore ni na karščonju ni nišan ozjeden. Povij mi, dunka ca miela!

Jur. Meni se para najparo, da ti je mogel dat tvoj gošpoder bukun klobucinj očali i kuš ona fine halje, da bih almeno ž vanu kumopari, kad ne more ž glavun. A ţada ovj malo! Cafa ali spijun darsce — ţa ovikva, ki je ţporak i ki će na pinesi ţve udarati?

Fr. (smučono) Ca tako? Prošin vaš, mučite; zao mene darsce ţa ţvetoga, pa bi me mogli ovi nasi plenimarinu sa Fijumeri hitit, ako me cuju.

Jur. Po manje ţ takovim bededami, da ti ne naravam i tu drugu bandu lajoke. A ţakako bi bilo bolje, da te Fijumeri poj, leho da ovuda i po Kaliiforniji avit amućući.

Fr. Dunka ca ţi vedi i ti kuntra nan?
Jur. Da bi Bog dal, da vaš ne bin pošal, ma ţada hodi kuda te volja, zao bi ti lahko mogli naci, kako ţi sam rekao, na Fijumeri fedu i pašport podpišat.

Različite vesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri primio je blagajnik družbe usudjalo: P. n. gg. Izletnici iz Voloskoga i Opatijske u Veprinac dne 9. t. m. sabrali su medjusobno 20 for. — Gosp. Luko Krasac, župe-upravitelj u Barbani sabrao med prijatelji svedenici 9 for. — Gosp. Rikard Katalinij Jeretov u Zadru posao članaricu prvi mjesec 1 for. — Gosp. Don Franjo Ivančević iz Spjata priposao sabranih u selu Štrinjama starodavno knežije Poljške, prigodom zadužnina na 80. dan starič kantonika Andr. Matetića, 85-50 for. Darovača aličedica gospoda: Obitelj pokojnog kanonika Andrije Matetića 5 for. M. Tomićević 8 for. Juraj Novaković, načelnik, dr. V. Mihaljević, dr. P. Baturić, dr. A. Katalinij i trgovac Ante Miličić u imenu kćeri Cirilike svaki po 2 for.; dr. Trumbić, dr. Stambuk, L. Milavić, P. Mihaljević, St. Jurčić, I. Pivčević, P. Kaer, I. Ludić, T. Pavlinović, M. Dobravdić, Fr. Ivančević, G. Lukas, J. Žuljević, I. učit. Kapid, Sl. učit. Ivanec, I. Neumann, svaki po 1 for. i gg. daci M. Ivančević, B. Vojnović i M. Jurčić svaki po jednu krunu. Živili i — Gosp. dr. Pero Gavrančić, odv. u Zagrebu, posao sabranih 8 for. Darovača: gg. Gejza pl. Pavlević, dr. Oroščević i Gjuro Karala svaki po 1 for. — Gosp. Peroslav Paskiević Čikara, tajnik trgovacke obrte komore u Zagrebu posao 10 for. Darovača gg.: dr. Peroslav Gavrančić (mjesečni prinos 2 for.), Peroslav Paskiević (mjesečni prinos 2 for.), Peroslav Paskiević Čikara, dr. Eugenij Rado, Kapetan Rondulić, Lav Pavlović, Ferica Šolar, Stjepan Grahor, Mirko Butte, N. N. svaki po 1 for. Živili i — Gosp. Fran Škalameru u Borčevu sabrao 2-50 for. Darovača: gg. Fr. Škalameru, obič. upravitelj 1 for., Peter Franković, Ivan Dujmović i Josip Škalameru svaki po jednu krunu. Hvala vam — Gosp. Petar Matanović u Vrbnici posao sakupljenih prigodom izleta na Hlom for. 6-60. — Gosp. C. Andrianic na Ricci su-kupio i pripisao 118 for. Darovači su aličedica gospoda: Ante Štark, utemelj. svetu 100 for., Mate Poljčić član. 5 for., Mate Štrlija član. 3 for., C. Andrianic član. 5 for., Lave Bakarčić član. 5 for. Tako valja! — Gosp. Stjepan Galeković, ravnatelj štadionice u V. Gorici godišnje član. 5 for. — Rudolf Bachrach, trgovac u Vel. Gorici g. član for. 1.

Na Rokovo sabrao je u Montreliju g. Šime Desar, načelnik u Tinjanu, 7 kruna. — Velač. g. Nikola Kamenar, katehata u Varaždinu, sabrao dne 15. t. m. u domu župnika g. Tome Fučkana Biškupom, prigodom zdravice domovini, for. 0-20. — Gg. članovi čitaonici u Omiljiju poslaće nam u istu svrhu for. 5. t. j. jedan dijstoga dobitke od zadaje zabave u tamnočoj čitaonici. Živili vrijedni sabraći i priusnici!

Prigodno proslave sv. Roka na Boljeu na predlog vrlog domoljuba veleč. g. popa Antuna Matetića kod godoljubnog stola veleč. gosp. Iva Volčića sabrao je medju prijatelji 18 for. koju nam je svotio dobitek veleč. g. Petar Žahija. Živili priusnici!

Čitamo u „Obzoru“ od 21. t. m. da je njegova uprava primila od g. Stjepana pl. Vučetića 1 krunu, od g. Stj. Djakovića u Nuštri 10 for. 70 novč. sakupljenih u domu g. župnika Rokoša; od veleč. gosp. Strazemancu, župnika u Moroviću 10 for. sabraoni na Rokovo. Bog vam plati!

Na g. E. Kumičiću u Zagrebu posao je veleč. g. Petar Šabljak 5 for.; gosp. M. D. Babić, trgovac u Sarajevu 5 for. te će i nadalje svaki za vježbin poslov. Šenjaka glasba međutim ih je pred sat dijstog nekad starine dra. Dinko Vitožić i ondje odigrala nekoliko komada. Za sviranja kraka se fukara zabavila svrđanjem, a jedni se suzdravili veleč. — Spottet o ho i lasci i pataccoti, o poi g ho daramo i ţ. Pod vodstvom oči sati sonjaka je glasba zaigrala nekoliko komada pred kavarnom na moru u namjeri, da se ondje sakupi sonjaci izložni za skorii odlazak. Šenjki parobrod sasviđa prei put na odlazak, a iz poznato kudo, gdje je valjda rogova u zalihi, zamolio ryku roga. Bio je prvi znak. Na jednomu kavaru sazvuje se nekakvu viku. Kavarni se pravdao sa g. Rivoš o obiem, nastojenju u Šenju, za platež piva, a ovaj je poriso, da je on to pl. Tu zgodu upotrebili krka fukara, da zadne svoja juštva. Hrpa ljudstva, kao bješen pisa, puštenih se konopa, navali u das na gosp. Rivošecobi, dršao je Hrvatom, to tko ga gura ţakam, tko stolicom, tko mu otinjlo ogretad itd. U koliko su drugi Šenjani onjeguravali, gosp. Rivošecobi ne samo da nije vidi zatjeli ono, što jedno pijo, nego jo dađe sjejan u plaćanju. Na taj slijed svih ţenjih digo i uputile k parobrodu. Stjeljina nagre se njima,

.Cosmacendi“ for. 9-50. Doprinješ: Joso Čičin Stipanović B., R. K. Jeretov, Ivo Pilar, Š. Lovrić po 50 novčića, a Hinko Bortoltoli 1 for. — Živili i Pomočite sv. Cirili i Metoda!

„Hrvatska“ javlja, da su dvije Hrvatske gospodinje Pepica Pešut i Danica Pač veliči, sakupile u Otociu za družtvu sv. Cirila i Metoda licep svetu od 58 for. Živili i ţive svjetske Hrvatske!

Gosp. Josip Frančić, major u miru u Kapelli doznačio 4 kruna. Živili i Vjenčati se. Jede dne 23. t. m. vjenčao se u Kastvu g. Josip Grgurina, ţentor sin trgovca i rodoljuba g. Ivana Grgurina iz Rukavca sa gdjicom. Te rezom Osojnak. Nato srdačno dobitke novorjenčan!

Župnici izpli položio je ovih dana g.

Ante Židarić župe-upravitelj u Savudriji (Salvere). Čestitamo!

Godišnjica biogradovljena zastava na řega radničkoga društva obavila se protekle nedjelje srednjim načinom. Postojeo je održala krovnom drugih crkvenih svedenosti, ograničena bijaše veselica ili zabava na sreden koncert, koji je izbio u svakom pogledu izvrsno. Našega naroda sakupilo se u prostranom vrtu „Al Mondo u no u o“ kroz male kada, te se krasno zabavljalo uz milozvadne pjesme, glazbene komade, umjetne ogone itd., sve do pol noći. Sa uspjehom je održao našo društvo u svakom obziru posve zadovoljan.

Izbor za zamjenski sabor u Poreču. Smrtru zast. Fr. Šbiš u ostalo je izpravljeno mjesto zastupnika na zamjenskom saboru Poreča za gradove Umag, Ctinova i Poreč. C. k. vlast raspisuje novi izbor za 20. septembra t. g. Jošto se nezna, koga kana Talijani kandidiraju za no mjesto.

Za „Bratovčinu hrvatskih ljudi u Istri“ priposlali nam gg. članovi čitaonice u Omiljiju kao dio dištoga dobitka kod poslije vasplice u domaćoj čitaonici for. Živili i

Iz Pazlina pišu nam 21. t. m. Šudom smo se začudili, g. uređnici, što Vam biste zaplijenila zadnje vješt odavle o pristaku načinu i demonstraciji proti hrvatsku gosp. Fr. Mandiću. Neznamo doista, čemu smo tu zaplijenili pripisati, jer je valjda slobodno objaviti istinito činjenje, pa makar se one ticali i naše prosvjetljene tobožnosti. Gospode. One navale na gosp. Mandiću ne može da stalno nitko pametan odobriti, pak bi moralo biti slobodno, da se demonstrirati i očito ţiba. Ali kad vam toga ne dopuštaju, čuti će se drugdje na glos. (Pisale su o tomu čitrije i odužnjoj pojedinjenju hrvatsko-slovenske i njemačke novine. Op. sred.)

Iz Krka pišu nam 20. t. m. (Dijavoljka na vratu) E. Čekić i ţ. Šimac. Izvještaj o izboru načinu i dijstog dina, da dokazuje plemnitost i vještina i visoka načinost. U subotu dne 12. t. m. došao je brojaj na krskog načelnika iz Šenja, da oidećeg dana priredjuju onđeđeni građani izlet u Krk. Krki načelnik nije želio, da se zaplijenja zadnje vješt odavle i demonstracija proti hrvatsku gosp. Fr. Mandiću. Neznamo doista, čemu smo tu zaplijenili pripisati, jer je valjda slobodno objaviti istinito činjenje, pa makar se one ticali i naše prosvjetljene tobožnosti. Gospode. One navale na gosp. Mandiću ne može da stalno nitko pametan odobriti, pak bi moralo biti slobodno, da se demonstrirati i očito ţiba. Ali kad vam toga ne dopuštaju, čuti će se drugdje na glos. (Pisale su o tomu čitrije i odužnjoj pojedinjenju hrvatsko-slovenske i njemačke novine. Op. sred.)

Iz Krka pišu nam 20. t. m. (Dijavoljka na vratu) E. Čekić i ţ. Šimac. Izvještaj o izboru načinu i dijstog dina, da dokazuje plemnitost i vještina i visoka načinost. U subotu dne 12. t. m. došao je brojaj na krskog načelnika iz Šenja, da se zaplijenja zadnje vješt odavle i demonstracija proti hrvatsku gosp. Fr. Mandiću. Neznamo doista, čemu smo tu zaplijenili pripisati, jer je valjda slobodno objaviti istinito činjenje, pa makar se one ticali i naše prosvjetljene tobožnosti. Gospode. One navale na gosp. Mandiću ne može da stalno nitko pametan odobriti, pak bi moralo biti slobodno, da se demonstrirati i očito ţiba. Ali kad vam toga ne dopuštaju, čuti će se drugdje na glos. (Pisale su o tomu čitrije i odužnjoj pojedinjenju hrvatsko-slovenske i njemačke novine. Op. sred.)

je to ne samo krška, nego joj je pridružilo i Riedan istog popodne prisjetih na izlet sa dvima parobrodi. Na pričušnici se pokazala u pravoj elici ora nobudana divljaka madjarco-talijansku šud. Od vike, svrđivanja, utrikanja i deradine ne razumije ni redi. Svakake pogredi i gajusne pravke, kavkih se može dati samo im ustiju puka, do kojeg još nije došao hudi prosvjete, upravljaju se Senjanim, Hrvatskom, avenomnikom i pojedincim Hrvatovim, nastanjenim u Krku. Nije izostalo gajusno mahanjanje i krotanje rukama i tisom. Na te izkaze visoke uljude i plenitog gesto jublja, nekoji se Senjanim zahvaljuju, drugi usvraćali se „Hrvatskoj“ Hrvatskoj i Hrvatom, a glosa zasvirala „Zivila Hrvatska“. To je tankodutnoj krkoj deradadi udarilo u žice, te se najednom se uglas: „Demoghe o ci sasai“. I doista za čas poče letjeti na parobrod drvili i kamenja. Dobijene predmete Senjanim su usvratili, a kako nekoji kašu, upotreblili su na svoju obranu, također komadiće leda, ali kisa kamenja, usutu na parobrod, prisili vedeni sastojecu od gospodja, djece i starje gospode, da se povuku pod palubu. Kako se čita u talijanskim novinam, bilo je dosta osledjenih na parobrodu, među ostalimi i kotarski sudac, njegova gospodja, neki svećenik, kormilar itd. Stakla su pak redom bili razlupana i drugo stote je mnogo počinjeno. To je sve trajalo kakav četvrt sata, naime dok su se svi Senjanim ukrasili, te dok se je parobrod mogao udaljiti iz položaja, u kojem se nije mogao slobodno kretati. Za sve to vremje bio je prizutan običinski načelnik sa redari i politički komesar sa oružnicom, ali niko se nije pobrinuo, da učini kraj tomu dijaljivotu. Hrvati, nastanjeni u Krku bili su ciele one većeri izvrnuti svakojakim pogredama uzbjencenje fukare. Nisu bili poštovanji niti gospodje i gospodjice, jer su Hrvatici. Ne nekoga Hrvata stavilo se uvojeni od for. 10 tko ga u more baš, te su doista nekoji Riedani bili manj i napali. Kannije se nekoji Riedani hvatali. Ved, cosa pol far i nostri due partiti uniti (usdajarsko-talijanski). Za to su im bili Riedani pri odlasku burno podržavljeni. Usklikom: „Evviva Fiume italiana!“, „Evviva Fiume italiana!“ nije bilo ni kraja ni konca. Napokon, da se počake pravi patriotsam, počela vikati: „Evviva l'Italia!“ i „Evviva Margherita“. Naravski, da kod izkaza proti Senjanom je sudjeloval i krčki tobožnje spol, dađe nekoja nazovi gospodjice izrazili se, da je trebalo na parobrod naskočiti, te sve Senjanove podvat.

Politička oblast sada izražava teđaj stvari, te su mnogi bili već preuslanani. Značiteljni smo vidjeti, što će se inče. Vi pak, otocani Hrvati, zabilježite i taj dogodaj na rovaj. Znate, da rukovet ovom dočekaličem Cozotu i Mietiću, te domaćih izroda, koja svakom zgodom grdi braću vašu i vas same, to vas dira i vredi u hrvatsku vašu čut — znate, da ta rukovet od vas živi i da ju vi hrante i uzdravate. Hodočili i smije li tako i nadelje biti? Hodočili i im i nadalje otvarat vase gospodljivu vrata, te ih čestitavim, što boljega u kući imate? Može biti, ali tada nede biti čudo, ako jednom na vas i začin, te vas budu bježivi gonili!

Opet Izgrad u Pazinu. Dne 18. o. maj. držao je stražarski pušnički klub sa svojim predsjednikom i kotarskim kapetanom večeru u vru restauranta Karla Mačića. U istom vru našao se i drugo društvo, sastojecu od nižega sloja. Nedjego poslijepolno kod poslednjeg društva gradeći redar zduće njeke buntovničke uzlike, priblijeli se dotičniku, zamolili ga, da zadje. Tko je gore učinio. Društvo nižega sloja zauzeo se za dotičnika. Redar zatražio pomoć; dodje opet vrt, na obkoljen bi od mnogine, koja nava, na njega te mu sticci izvode in korica skrbu. Dotični igrednik međutim udali se na druga vrata. Redarn nestalo je sablje i nije se više našlo. Čujemo, da je ob ovom izgradu povelje izvršena u kr. oružništvo.

Mi smo već godinu dana predviđali, da će do ovakvih žlostavnih očitošća doći u Pazinu, nu nije se htjelo čuti. Sada neka im hude.

Iz Oprtalja pišu nam 20. t. m. Na Rokovu bijaše od davnog starine običaj da se je čitao u crkvi, posvećenog sv. Roku, pokraj Oprtalja, sv. misu i propovijedao u našem materinskom, hrvatskom jeziku. Starci od 90 godina spominju se, da je ljetos za prvi put propovijedao na Rokovu naš župnik g. Ivu, u talijanskom jeziku. U crkvi i okolo nje ne bijaše nago 8-4 Oprtaljana, a sv. ostali naši izvanjski seljaci, koji su morali slati talijsku pradiku. Oprtaljaci gradjani počeli su se vremena svečnošću i propovijedi

u blatu pod muryom Zoutovom, Šum su pokazali, da ih nijo za sve to mlađa briga.

Iz Lovranu pišu nam 20. augusta 1893. (Ispakov, lovrenski Bedini, bura sjednica i strah.) U našem dopisu od 20. junija, nehotice podržala nam se jedna pogreška, koju danas istini sa volju ispravljamo.

Mjesto: naš župnik i njegov drug i trgovac glosava, moralo je glasiti: naš župnik i njegov prijatelj trgovac itd. Kako isticda taj stavak, mislio bi se, da i župnik drug t. j. duhovni pomoćnik, tje, hrvatsku je naše crkve, dočim je častni Halama, svakom prigodom dokazao kako valju čuvati naše starinske običaje, te se on uvjek služio našim ljeplim jedinicama, na čemu smo mu mi veoma zahvalni, i radi česa čemo ga dugi i dugo uzdržati u žive.

Cedulje za sv. vasmensku pridest bile su od pamčevske samu hrvatsku, al naš plovjan dio ih tiskati talijanski.

Svjedočivo razne vrsti piše samo talijanski, a naša proximina, koja su izključivo hrvatske, silomjese potpisuju; načini se samo jedan primjer:

„Kršana“ pravo hrvatsko prezime, buduće znaci dojvikača iz il sa Kršom piše Chorasanatz, a mi ga pišemo nek nam kaže što to znači talijanski, pa čemo žutiti, ili misli jednim potomcu pera izbrisati hrvatsku iz naše obbine, te pretvoriti nas u zgođljivo florante. Kruto se varato gospodine, da se povuku pod palubu. Kako se čita u talijanskim novinam, bilo je dosta osledjenih na parobrodu, među ostalimi i kotarski sudac, njegova gospodja, neki svećenik, kormilar itd. Stakla su pak redom bili razlupana i drugo stote je mnogo počinjeno. To je sve trajalo kakav četvrt sata, naime dok su se svi Senjanim ukrasili, te dok se je parobrod mogao udaljiti iz položaja, u kojem se nije mogao slobodno kretati. Za sve to vremje bio je prizutan običinski načelnik sa redari i politički komesar sa oružnicom, ali niko se nije pobrinuo, da učini kraj tomu dijaljivotu. Hrvati, nastanjeni u Krku bili su ciele one većeri izvrnuti svakojakim pogredama uzbjencenje fukare. Nisu bili poštovanji niti gospodje i gospodjice, jer su Hrvatici. Ne nekoga Hrvata stavilo se uvojeni od for. 10 tko ga u more baš, te su doista nekoji Riedani bili manj i napali. Kannije se nekoji Riedani hvatali. Ved, cosa pol far i nostri due partiti uniti (usdajarsko-talijanski). Za to su im bili Riedani pri odlasku burno podržavljeni. Usklikom: „Evviva Fiume italiana!“, „Evviva Fiume italiana!“ nije bilo ni kraja ni konca. Napokon, da se počake pravi patriotsam, počela vikati: „Evviva l'Italia!“ i „Evviva Margherita“. Naravski, da kod izkaza proti Senjanom je sudjeloval i krčki tobožnje spol, dađe nekoja nazovi gospodjice izrazili se, da je trebalo na parobrod naskočiti, te sve Senjanove podvat.

Politička oblast sada izražava teđaj stvari, te su mnogi bili već preuslanani. Značiteljni smo vidjeti, što će se inče. Vi pak, otocani Hrvati, zabilježite i taj dogodaj na rovaj. Znate, da rukovet ovom dočekaličem Cozotu i Mietiću, te domaćih izroda, koja svakom zgodom grdi braću vašu i vas same, to vas dira i vredi u hrvatsku vašu čut — znate, da ta rukovet od vas živi i da ju vi hrante i uzdravate. Hodočili i smije li tako i nadelje biti? Hodočili i im i nadalje otvarat vase gospodljivu vrata, te ih čestitavim, što boljega u kući imate? Može biti, ali tada nede biti čudo, ako jednom na vas i začin, te vas budu bježivi gonili!

Opet Izgrad u Pazinu. Dne 18. o. maj. držao je stražarski pušnički klub sa svojim predsjednikom i kotarskim kapetanom večeru u vru restauranta Karla Mačića. U istom vru našao se i drugo društvo, sastojecu od nižega sloja. Nedjego poslijepolno kod poslednjeg društva gradeći redar zduće njeke buntovničke uzlike, priblijeli se dotičniku, zamolili ga, da zadje. Tko je gore učinio. Društvo nižega sloja zauzeo se za dotičnika. Redar zatražio pomoć; dodje opet vrt, na obkoljen bi od mnogine, koja nava, na njega te mu sticci izvode in korica skrbu. Dotični igrednik međutim udali se na druga vrata. Redarn nestalo je sablje i nije se više našlo. Čujemo, da je ob ovom izgradu povelje izvršena u kr. oružništvo.

Mi smo već godinu dana predviđali, da će do ovakvih žlostavnih očitošća doći u Pazinu, nu nije se htjelo čuti. Sada neka im hude.

Iz Oprtalja pišu nam 20. t. m. Na Rokovu bijaše od davnog starine običaj da se je čitao u crkvi, posvećenog sv. Roku, pokraj Oprtalja, sv. misu i propovijedao u našem materinskom, hrvatskom jeziku. Starci od 90 godina spominju se, da je ljetos za prvi put propovijedao na Rokovu naš župnik g. Ivu, u talijanskom jeziku. U crkvi i okolo nje ne bijaše nago 8-4 Oprtaljana, a sv. ostali naši izvanjski seljaci, koji su morali slati talijsku pradiku. Oprtaljaci gradjani počeli su se vremena svečnošću i propovijedi

u blatu pod muryom Zoutovom, Šum su pokazali, da ih nijo za sve to mlađa briga. Toliko do znanja prosv. g. biskupu.

Iz Lovranu pišu nam 20. augusta 1893. (Ispakov, lovrenski Bedini, bura sjednica i strah.)

U našem dopisu od 20. junija, nehotice podržala nam se jedna pogreška, koju danas istini sa volju ispravljamo.

Mjesto: naš župnik i njegov drug i trgovac glosava, moralo je glasiti: naš župnik i njegov prijatelj trgovac itd. Kako isticda taj stavak, mislio bi se, da i župnik drug t. j. duhovni pomoćnik, tje, hrvatsku je naše crkve, dočim je častni Halama, svakom prigodom dokazao kako valju čuvati naše starinske običaje, te se on uvjek služio našim ljeplim jedinicama, na čemu smo mu mi veoma zahvalni, i radi česa čemo ga dugi i dugo uzdržati u žive.

Cedulje za sv. vasmensku pridest bile su od pamčevske samu hrvatsku, al naš plovjan dio ih tiskati talijanski.

Svjedočivo razne vrsti piše samo talijanski, a naša proximina, koja su izključivo hrvatske, silomjese potpisuju; načini se samo jedan primjer:

„Kršana“ pravo hrvatsko prezime, buduće znaci dojvikača iz il sa Kršom piše Chorasanatz, a mi ga pišemo nek nam kaže što to znači talijanski, pa čemo žutiti, ili misli jednim potomcu pera izbrisati hrvatsku iz naše obbine, te pretvoriti nas u zgođljivo florante. Kruto se varato gospodine, da se povuku pod palubu. Kako se čita u talijanskim novinam, bilo je dosta osledjenih na parobrodu, među ostalimi i kotarski sudac, njegova gospodja, neki svećenik, kormilar itd. Stakla su pak redom bili razlupana i drugo stote je mnogo počinjeno. To je sve trajalo kakav četvrt sata, naime dok su se svi Senjanim ukrasili, te dok se je parobrod mogao udaljiti iz položaja, u kojem se nije mogao slobodno kretati. Za sve to vremje bio je prizutan običinski načelnik sa redari i politički komesar sa oružnicom, ali niko se nije pobrinuo, da učini kraj tomu dijaljivotu. Hrvati, nastanjeni u Krku bili su ciele one većeri izvrnuti svakojakim pogredama uzbjencenje fukare. Nisu bili poštovanji niti gospodje i gospodjice, jer su Hrvatici. Ne nekoga Hrvata stavilo se uvojeni od for. 10 tko ga u more baš, te su doista nekoji Riedani bili manj i napali. Kannije se nekoji Riedani hvatali. Ved, cosa pol far i nostri due partiti uniti (usdajarsko-talijanski). Za to su im bili Riedani pri odlasku burno podržavljeni. Usklikom: „Evviva Fiume italiana!“, „Evviva Fiume italiana!“ nije bilo ni kraja ni konca. Napokon, da se počake pravi patriotsam, počela vikati: „Evviva l'Italia!“ i „Evviva Margherita“. Naravski, da kod izkaza proti Senjanom je sudjeloval i krčki tobožnje spol, dađe nekoja nazovi gospodjice izrazili se, da je trebalo na parobrod naskočiti, te sve Senjanove podvat.

Politička oblast sada izražava teđaj stvari, te su mnogi bili već preuslanani. Značiteljni smo vidjeti, što će se inče.

Vi pak, otocani Hrvati, zabilježite i taj dogodaj na rovaj. Znate, da rukovet ovom dočekaličem Cozotu i Mietiću, te domaćih izroda, koja svakom zgodom grdi braću vašu i vas same, to vas dira i vredi u hrvatsku vašu čut — znate, da ta rukovet od vas živi i da ju vi hrante i uzdravate. Hodočili i smije li tako i nadelje biti? Hodočili i im i nadalje otvarat vase gospodljivu vrata, te ih čestitavim, što boljega u kući imate? Može biti, ali tada nede biti čudo, ako jednom na vas i začin, te vas budu bježivi gonili!

Opet Izgrad u Pazinu. Dne 18. o. maj. držao je stražarski pušnički klub sa svojim predsjednikom i kotarskim kapetanom večeru u vru restauranta Karla Mačića. U istom vru našao se i drugo društvo, sastojecu od nižega sloja. Nedjego poslijepolno kod poslednjeg društva gradeći redar zduće njeke buntovničke uzlike, priblijeli se dotičniku, zamolili ga, da zadje. Tko je gore učinio. Društvo nižega sloja zauzeo se za dotičnika. Redar zatražio pomoć; dodje opet vrt, na obkoljen bi od mnogine, koja nava, na njega te mu sticci izvode in korica skrbu. Dotični igrednik međutim udali se na druga vrata. Redarn nestalo je sablje i nije se više našlo. Čujemo, da je ob ovom izgradu povelje izvršena u kr. oružništvo.

Mi smo već godinu dana predviđali, da će do ovakvih žlostavnih očitošća doći u Pazinu, nu nije se htjelo čuti. Sada neka im hude.

Iz Oprtalja pišu nam 20. t. m. Na Rokovu bijaše od davnog starine običaj da se je čitao u crkvi, posvećenog sv. Roku, pokraj Oprtalja, sv. misu i propovijedao u našem materinskom, hrvatskom jeziku. Starci od 90 godina spominju se, da je ljetos za prvi put propovijedao na Rokovu naš župnik g. Ivu, u talijanskom jeziku. U crkvi i okolo nje ne bijaše nago 8-4 Oprtaljana, a sv. ostali naši izvanjski seljaci, koji su morali slati talijsku pradiku. Oprtaljaci gradjani počeli su se vremena svečnošću i propovijedi

Hrvatska Čitaonica u Vrbniku priređuje dne 27. t. m. društvenu zabavu sa sljedećim programom: 1. „Ljetne naše domovine“ udara tamburaški sbor. 2. Proslav. 3. A. Šonca: „Slijivari“, deklamacija. 4. Gospodin Brostulini ili Garibović palica“, vesela igra u jednom činu. 5. „Vjenčanje hrvatskih narodnih popovjaka“, ugara tamburaški sbor. 6. „Bjor Antonij“ Ljubomir, tamburaški sbor. 7. Tamburanje — Uzlazne po volji. Darovi se primaju za zahvalnoću. 8. Čitanje zapisknika poslije sastanka. 9. Izvještaj tajnika i blagajnika. 4. Izbor dvojice revizora za pregledanje računa. 5. Kada će školska kazna biti uspostava? Razpravlja g. A. Fučić. 6. Praktično predavanje u puščkoj školi od gđevo K. Parčić. 7. Prolazak za gospodarstvenu godinu 1893—1894. 8. Izdvjeđanje imena dvojice učitelja, koji će u budućoj skupštini razpravljati dva pitanja izabrana po volji istih referenta. 9. Opredoliti mjesto budućemu sastanku društva. 10. Razni predlozi. Osim g. članova dobro nam došao svaki prijatelj škole i vlasti!

O d b r.

Krško učiteljsko društvo obdržavati će svoju treću glavnu skupštinu u Dobrijanu dne 4. m. septembra t. g. u 10 sati prije podne. Na dnovnom je redu: 1. Podeljivanje predsjednika. 2. Čitanje zapisknika poslije sastanka. 3. Izvještaj tajnika i blagajnika. 4. Izbor dvojice revizora za pregledanje računa. 5. Kada će školska kazna biti uspostava? Razpravlja g. A. Fučić. 6. Praktično predavanje u puščkoj školi od gđevo K. Parčić. 7. Prolazak za gospodarstvenu godinu 1893—1894. 8. Izdvjeđanje imena dvojice učitelja, koji će u budućoj skupštini razpravljati dva pitanja izabrana po volji istih referenta. 9. Opredoliti mjesto budućemu sastanku društva. 10. Razni predlozi. Osim g. članova dobro nam došao svaki prijatelj škole i vlasti!

O d b r.

Naše Sloge* priobčili smo najčešću između oglašas na 4. poljudsko štendžije za mladice hrvatske ili slovenske narodnosti iz Istre, koji bi zeljeli poželjati poljudsko učionu u Grmu kod Novog mjeseta ili pak kmetijsku učionu u Gorici. Štendži se dozvoljuju za dve godine početkom godine 1893/94 i to: dva štendžija za polazeno knjotičko školo u Gorici po 120 for. i dva po 100 for. za polazeno školo u Grmu. Pošto sa 31. avgusta izteči rok za podnesak moliba, upozorujemo poljudjelje u pokrajini na označeni natječaj, jerbo ako se ne oglasi dostatni broj prosilaca za štendžije — nezmijemo se onda suditi — ako nam ministarstvo za poljudstvo jednog lepotog dana odvrati, da za Istru hrvatski ili slovenski poljudjelski učionu ne treba, jer nije niti učenjaka. Molba se odašilj o. k. namještajnici u Trstu.

Nova slovenska tiskarna u Gorici. G. Andrej Gabrošek uređuje „Sede“ i „Primorac“ otvori je u Gorici novu tiskaru, pod naslovom „Gorička tiskarna“, u kojoj će se tiskati obavijene liste „Slovenaka knjižnica“ i druga tiskarske djelatnosti. Bilo arštvo i po narod koristivo!

Na zadnji dopis sa otoka Krka (br. 31. N. Sl.) šalje nam g. N. Volarčić ml. iz Vrbnika odgovor te ga mi — u koliko spada na nivu iz nepristranosti redno priobčuje.

Dopisnik piše, da je nedjeli dučan: „prava biblioteka talijanskoga jezika“. Ali mislim da neobično tu više i boljih razloga od ovih naveštih; a da se počne na izmijenjivo.

1. U dučanu se sastaju p. n. gg. svetionici, učitelji i daci iako kada govore talijanski, to je jedino zato jer nebi rado, da ih svakog razumiju.

2. U dučanu se ne obdržava druge novine, osim na koje je hr. čitaonica predplaćena, a jedina talijanska novina jest „Diritto Croato“, dakle kako se vidi, tu nema nikakvih protuhrvatskih novina, a kamo li talijanskih.

3. Kad je ovo leglo talijanstva, kako je g. načelnik izvolio roditi, kako se on usudjuje niti pogledati unutra, u on ipak salazi onamo. Ja zbilja no znam išto jo htjeo g. načelnik kazati da „Ovo je leglo talijanstva“. On salazi dakle unutra, kao poduprljati tog državu, ali bogno, to nije častno za njega.

Na dalje mi se spominje, da ovde utravat nekakvu drugu stranku radi osobnih probitaka; ali ovo mogu mi dobiti i postati ovomjasti rodoljubi oprovrdi te potvrditi, da jo to samo zgljona laž i potvrdita.

Priopšljano.*

Skrajno nužda samoobraze me sili, da se hrvat par, na ustuk — da se najblaže izrazim — lahkojnjem neopravdanim naštajem, kojima vas dopisnik iz Vrbnika napada u broju 31. dana „Naše Sloge“ ovu žensku školu, šaljući joj k tom učiteljicu — saslužiti učionu.

* Za članke pod ovim naslovom neodgovara uređivo.

**) Izustili smo sekuliske redske, koji smo ne spadaju, te nepravdjujući i nepravljajući našu vlastitu vlast, podnijeli su načinjenje vrbničkom tamburaškom zboru.

Kao ravnajuća učiteljica, onako javno i grđno uvredljeno, imade na to i pravo, te da se tim pravom poslužiti navodom srodnih činjenica, prepustajući g. dopisniku, komu je tmo: ne tako lego što, da ih pobije. On veli među ostalim: „jer žalote češke škole su zapuštenе“ — „Kad vod toliko godina vidi odići nazadak djece“ — „Ja pitam: čime, u demu su zapušteni? Kada, kako je konstatovan nazadak djece? — Bilo bi zapušteno, kad se učiteljice ne bi držale točno satnico, kad bi u školi čavljale, dangubile, mjesto da bi djecu po svojih silah učili i naobražavale; nu to, jedno i drugo g. dopisnik nije mogao, a niti nede moći dokazati. — Da je tako od toliko godina konstatovan nazadak djece, ja ponovno pitam: kada i kako je konstatovan? Ja vršim to mučničko zvanje učiteljevanja jur 81 godinu i uvjeđ ovdje u ovom redovnom mjestu; imade mi sada 50 godina. Čakova sam bila u marljivosti i prigoru iz početka, takova bijah uvjet kasnije, pa i sada; u praksi i zvanju nisam za cievo kroz toliko razdobje mogla nazadavati, nego napredovati, pak oto najdonu plod mog učiteljskog napretovanja ima da bude odići nazadak djece! To je u očeviznom protuslovju sa zdravim razumom, to bi grančilo sa naivnošću, kad nebi bio izljev tješnjegradne meni ipak nepotajne zlobe. Svaki nepristani bi obratno mogao, kad bi htio konstatovati, da ove učenice, marljivo polazeće školu, znaju, kad dovrše nauku, sastri dobro ditati, pisati i računati, te no nastaju u tom pogledu za lkojimi drugim na otoku, a osim toga u čivanju, vezanju i pletenju ih amu tamo nadmašuju, što dokazuju činjenica, da se iz Vrbnika izvražuju za rasna mesta otoka češki hajlinici od ovih djevojaka, dodina se u Vrbnik ništa tako iz otoka ne uvaža.

Ako li jo pako djevojče koje školu dovršilo, nakan što ju je marljivo počudjalo, vještito čitanju, pisanju, računajući i raznovrstanom češkomu ručnomu poslu, zar je onda beskoristno školsko klupo delalo, i zar to nije došti soljakinji u njezinu skromnom dječokruku? Nu djevojka, koja svrši ovi pušči češku učionu je, za dalju naobrazbu sposobna, što eklatantno dokazuje fakt, da je upravo u ovoj pušči školi dobilo prvu naobrazbu sedam, velim sedam mladih učiteljica Hrvatske, koja danas kao marljive radnice na plamenom polju prosvjeti pomažu osjećati ovi našu tužnu i zapuštenu Istru. — Kad je nedavno u tekucu godini prejavili gospodin pokrajinski nadzornik slavbeno posjetio ovu učionu, izrazi svoje zavoljivo uzlikom: „dobro čitate djece!“

Poziv na predhrojku i predplatu

Da se udovorji neobhonoj potrebi, spremi se već za dojduću godinu 1894. narodu krasan, obilut, bogato slikami urešen kalendar, kojemu će biti naslov:

„BOG I HRVATI“

Kalendar „Bog i Hrvati“ u obliku velike četvrtine arka, sadržavat će uz kalendarske, obilat zabavnik, šematsizam, sajmovnik, adresar obrtnika i ugovarača u Zagrebu, bilješke za poslovode i za pronet i t. d.

Na osobitost ovoga kaledanda bit će njegova nepristrano sastavljenia, prebogato slikami urešena slika života hrvatskoga naroda u godini 1893., u kojoj su se neodvisne a umne slike naroda sjedinile na temelju hrvatskoga državnoga prava; u kojoj je narod na kulturnom polju, na tom svetištu svih prosvjetiteljnih ljudi, baš ove godine slavio dostojnja daleko većih i moćnijih naroda, dočim je razgradio u manje od osam dana do 100 000 knjiga slavne nam „Hrvatske Matice“, prenio kosti rjenog naumnog utemeljitelja Janka grofa Draškovića presjajnom manifestacijom; posvetio i odkrio spomenik slavnom Gunduliću načinom u nas neviđenim, a u zagrljan bratskom.

Sve to predstoji će u viernoj slici i obširnim opisom naš kalendar, a k tomu urediti će se naš kalendar likovi zasluznih muzeva.

Daljnja osobitost kaledanda „Bog i Hrvati“ bit će njegovanje pažnje prama brači Muhamedove vjere, te će taj dio obraditi braća iz Bosne. Nadalje doneti će kaledand „Bog i Hrvati“ i viernu sliku života slavenske nam braće u godini 1893., a osvrnut će se dosljedno i na ine narode.

U zabavnom dielu priobit će kaledand „Bog i Hrvati“ zabavne, pjesničke, šaljive i pouzne sastavke. Ovajak podlivat iziskuje velike žrtve i s toga se obraćamo najvećim slavnom običinstvu, da ga podupre predsjednik i predstavom, da kaledand „Bog i Hrvati“ uzmeće nadkritili, a ne samo došti sijano uređene slične kaledandare. I porudi opretelejjenja naklade treba da se znaju predbrojnicu.

Cena kaledanda „Bog i Hrvati“ biti će 50 novčić, a izazi će na vremenu u rujnu tekuce godine.

Imajmo na umu, da je često kalendar i na knjigu u priprestoj ali poštenoj kući, pa da treba da bude vremena našemu geslu

„Bog i Hrvati“

Naklada kaledanda „Bog i Hrvati“
Margaretska ulica 6 u Zagrebu.

Glasovita

radi svojega učinka, odlikujući se radi svojih izdravilnih lastnosti i dosta diplome i zlato stvrdno na razstavi u Londonu i Parizu, s zlato stvrdno u Bruxelli u Tursku.

Zeloddečna tinktura lekarja G. Piccoli-ja u Ljubljani je veoma dijeljeno sredstvo, katero kropicu u zdravi želodec, kakor tudi opravila prebarvni organov leborno propuštanje.

Izdolovatelj razpolavlja jo proti površju zmesa u zaboljih po 13 steklenic za 1 gld. 86 no., po 55 steklenic za 1 gld. 100 no. — Počinjno pišču u zeleno narobišnik. 12-8

Štrcaljke i sumporušja za trte inžinira Živic.

mlini i stiskalnice za vino, sisaljke ili pumpe za svaku porabu, cjevi svake vrsti i pipe, motori (stroji za gonjenje drugih strojeva) na paru i sa petrolejem, te svakovrstne druge strojeve i sve potreboće za iste dobiva se uvek u skladislu tvrdke

Schivitz & Comp.
(Živic i drug.)
Via Zonta broj 5 u Trstu.

FILIJALKA

C. K. PRIV. AVSTR. KREDITNUGA ZAVODA
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vred. papirja na 4-dnevni odmak 21/2% 80-dnevni odmak 2% 5-mesecni 1 1/2% 60- 21/2% 80- 21/2% 80- 21/2% 80-
Vplačovanje avstr. vrednostnim papirjem, katori so načinjajo v okrogu, pripompa so nova obrestna tarifa na temelju odgovori od 17. lu 21. odnosa 12. janija.

Okožni oddel.

V vred. papirja 2%, na vsako avoto.
V napeljanski brez obresti.

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kakor na Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradoč, Hermannstadt, Inomost, Oslovec, Ljubljana, Linc, Olomouc, Reichenberg, Smeš in Bolnograd, — brez troškov.

Kupnja in prodaja

vrednost, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov pri odbitku 1% provizije.

Pred u j m i.

Sprememajo so vsakovratna vplačila pod ugodnejšimi pogoji.

Na jamčevne načine pogoj po dogovoru, Z odprtje kredita v Londoni ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbah.

Na vrednest obresti po pogodbi.

Vložki v pohranu.

Druženjamo so v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni donari, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Na blagajna isplačuje nakaznice narodne banke Italijanske in Italijanskih frankil, ali pa po dnevnem cursu.

Trst, 1. aprila 1893. 16-24

Ernest Šverljuga

brat

ulica Stadion br. 1, Trst,

preporuča so 20-12

p. n. slavenskomu občinstvu Trsta,
okolice u bližnjih istarskih mjesaca
za blagogotan posjet.

Teodor Slabanja

Srebrnar u GORICI (Görz) ulica Morelli 17. preporuča se preč svedenju za izradjenje crvenog posuđa i oruđja iz čistoga srebra, alpaka, mjeđi, kano: moštranca, kokoši itd. po najniži cieni u najnovijim i krasnijim oblicima. Staro predmete popravljaju, te ih uognju posrebrni i pozlati.

Da si uzmogni i manje imućna crkve nabaviti raznične crkvene predmete, staviti će se na želu preč gospode nabavljaju vrlo povoljne platežne uvjete.

Ilustrirani cienik salje franko.

Salje sve predmete dobro ometane sa poštarnom frankom!

Traži se

p s a - p t i č a r a

(Cate di ferma)

društva ili mladog ne ispod pol godine stara.
Pobliži kod uredništva našeg lista.